

# ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О УЧБЕНИЦИМА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се припремање, одобравање, избор, издавање, повлачење и праћење учбеника и учбеничког комплета, приручника и ~~додатних наставних~~ ОБАВЕЗНОГ И ДОДАТНОГ наставног средстава за основну и средњу школу (у даљем тексту: школа).

На припремање, одобравање, издавање и повлачење дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава за установе образовања и васпитања (у даљем тексту: установа), као и њихово праћење током коришћења у васпитно-образовном и образовно-васпитном раду, сходно се примењују одредбе овог закона.

Припремање, одобравање и издавање учбеника за установу која обавља делатност високог образовања уређује се општим актом високошколске установе, у складу са посебним законом.

Термини употребљени у овом закону који су изражени у мушком граматичком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

## ~~Друго наставно средство~~ ОБАВЕЗНО И ДРУГА НАСТАВНА СРЕДСТВА

Члан 3.

НАЦИОНАЛНА ЧИТАНКА ЈЕ ОБАВЕЗНО НАСТАВНО СРЕДСТВО ЗА СВЕ УЧЕНИКЕ ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈИ НАСТАВУ ПОХАЂАЈУ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ.

НАЦИОНАЛНА ЧИТАНКА КОРИСТИ СЕ У ЦИЉУ РАЗВИЈАЊА ЛИЧНОГ И НАЦИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА, РАЗВИЈАЊА СВЕСТИ И ОСЕЋАЊА ПРИПАДНОСТИ РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, ПОШТОВАЊА И НЕГОВАЊА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА, ТРАДИЦИЈЕ И КУЛТУРЕ СРПСКОГ НАРОДА И НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА НА ПРОСТОРУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, РАЗВИЈАЊА ИНТЕРКУЛТУРАЛНОСТИ, ПОШТОВАЊЕ И ОЧУВАЊЕ НАЦИОНАЛНЕ И СВЕТСКЕ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ.

НАЦИОНАЛНА ЧИТАНКА ОБУХВАТА САДРЖАЈЕ ПРОГРАМА ПРЕДМЕТА СРПСКИ ЈЕЗИК, ОДНОСНО СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ, СВЕТО ОКО НАС, ПРИРОДА И ДРУШТВО, ИСТОРИЈА, ГЕОГРАФИЈА, ЛИКОВНА КУЛТУРА И МУЗИЧКА КУЛТУРА, У СКЛАДУ СА ПЛАНОМ И ПРОГРАМОМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОДРЕЂЕНИ РАЗРЕД, ОДНОСНО ЦИКЛУС ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.

У СКЛАДУ СА СТАВОМ 2. ОВОГ ЧЛАНА ЧИТАНКА ОБУХВАТА САДРЖАЈЕ ПРЕДМЕТА:

1. ПРВОГ И ДРУГОГ РАЗРЕДА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;
2. ТРЕЋЕГ И ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;
3. СВИХ РАЗРЕДА ДРУГОГ ЦИКЛУСА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;
4. СВИХ РАЗРЕДА СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.

Друго наставно средство је наставно средство које доприноси остваривању циљева датог предмета, прати уџбеник и може да се користи за савладавање, проверу и проширивање знања стечених коришћењем уџбеника и за самостални рад ученика и које је усклађено са програмом предмета и, зависно од предмета и разреда, може бити:

- 1) радна свеска;
- 2) збирка задатака;
- 3) географски атлас, историјски атлас, зидна карта и сл.;
- 4) збирка текстова, репродукција докумената, уметничких дела, фотографија, илустрација, цртежа и сл.;
- 5) нотни запис;
- 6) дигитални запис;
- 7) практикум за вежбе;
- 8) аудио запис;
- 9) аудио-визуелни запис;
- 10) материјал за конструкторско обликовање;
- 11) граматика и речник за страни језик.

#### Члан 10.

Влада, у складу са расположивим средствима буџета Републике Србије, у циљу омогућавања једнаке доступности образовања и васпитања доноси одлуку о финансирању припреме и/или набавке и доделе, односно суфинансирању припреме и/или набавке и доделе уџбеника и приручника, а нарочито за ученике и полазнике који су социјално и материјално угрожени, као и за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Одлука из става 1. овог члана доноси се до 1. марта текуће године за наредну школску годину.

Одлуком из става 1. овог члана Влада утврђује:

- 1) ниво и врсту образовања, разред и предмет за који ће се финансирати, односно суфинансирати уџбеници и приручници;
- 2) услове и критеријуме на основу којих ученик, односно полазник остварује право на финансирање, односно суфинансирање.

Избор и набавка уџбеника и приручника утврђених одлуком из става 1. овог члана, врши се у складу са овим законом и законом који уређује област јавних набавки.

**СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПРИПРЕМЕ И НАБАВКЕ НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ ЗА СВЕ УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА КОЈИ ОСТВАРУЈУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ ОБЕЗБЕЂУЈУ СЕ У БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.**

НАЧИН И РОКОВЕ ДОДЕЛЕ И ВРАЋАЊА УЏБЕНИКА И НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ КОЈИ СЕ ФИНАНСИРАЈУ СРЕДСТВИМА ИЗ БУЏЕТА УТВРЂУЈЕ ВЛАДА.

СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НАБАВКЕ И ДОДЕЛЕ, ОДНОСНО СУФИНАНСИРАЊЕ НАБАВКЕ И ДОДЕЛЕ УЏБЕНИКА И ПРИРУЧНИКА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, МОГУ СЕ ОБЕЗБЕДИТИ И У БУЏЕТУ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ.

НАДЛЕЖНИ ОРГАН ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ БЛИЖЕ ОДРЕЂУЈЕ УСЛОВЕ, КРИТЕРИЈУМЕ, НАЧИН И ПОСТУПАК ФИНАНСИРАЊА, ОДНОСНО СУФИНАНСИРАЊА ИЗ БУЏЕТА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ.

ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ СРЕДСТВА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ РЕАЛИЗОВАТИ ПРЕКО ОРГАНИЗАЦИОНОГ ОБЛИКА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ.

ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ О СВОЈОЈ ОДЛУЦИ ДА ФИНАНСИРА, ОДНОСНО СУФИНАНСИРА НАБАВКУ И ДОДЕЛУ УЏБЕНИКА И ПРИРУЧНИКА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ОБАВЕШТАВА МИНИСТАРСТВО НАЈКАСНИЈЕ ДО 1. ФЕБРУАРА ТЕКУЋЕ КАЛЕНДАРСКЕ ГОДИНЕ ЗА НАРЕДНУ ШКОЛСКУ ГОДИНУ.

#### Нискотиражни уџбеници

##### Члан 11.

Нискотиражни уџбеник је уџбеник чији су директни и индиректни трошкови производње и зависни трошкови продаје већи од малопродајне цене.

Нискотиражним уџбеником сматра се:

~~1) уџбеник на језику и писму националне мањине;~~

1) УЏБЕНИК НА ЈЕЗИКУ И ПИСМУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ПРЕВЕДЕН СА СРПСКОГ ЈЕЗИКА ИЛИ ИЗВОРНО ПИСАН НА ЈЕЗИКУ И ПИСМУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ;

2) уџбеник прилагођен образовним потребама ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом;

3) уџбеник за огледне програме;

4) уџбеник за стицање образовања по посебним програмима (образовање у иностранству, програми за талентоване ученике и сл.);

~~5) уџбеник за предмете које похађа мање од 2% ученика и полазника од укупног броја ученика и полазника у генерацији која похађа исти програм.~~

5) УЏБЕНИК ЗА ПРЕДМЕТЕ У ГИМНАЗИЈАМА И СРЕДЊИМ СТРУЧНИМ ШКОЛАМА КОЈЕ ПОХАЂА МАЊЕ ОД 2% УЧЕНИКА И ПОЛАЗНИКА ОД УКУПНОГ БРОЈА УЧЕНИКА И ПОЛАЗНИКА У ГЕНЕРАЦИЈИ КОЈА ПОХАЂА ИСТИ ПРОГРАМ.

Малопродајна цена уџбеника и приручника са ПДВ-ом, који се издаје на језику и писму националне мањине, односно који се издаје са прилагођеним писмом и/или форматом за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, не може бити већа од малопродајне цене уџбеника и приручника са ПДВ-ом на српском језику који је преведен, односно чије писмо и/или формат је прилагођен.

~~Издавач уџбеника има обавезу да учествује у обезбеђивању средстава за издавање нискотиражних уџбеника у износу 2% остварених нето прихода од продатих уџбеника у претходној календарској години и да наведена средства обрачуна и уплати на наменски рачун јавног издавача, најкасније до 31. марта текуће године.~~

ИЗДАВАЧ УЏБЕНИКА ДУЖАН ЈЕ ДА УЧЕСТВУЈЕ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СРЕДСТАВА ЗА ИЗДАВАЊЕ НИСКОТИРАЖНИХ УЏБЕНИКА У ИЗНОСУ 2% ОСТВАРЕНИХ НЕТО ПРИХОДА ОД ПРОДАТИХ УЏБЕНИКА У ПРЕТХОДНОЈ КАЛЕНДАРСКОЈ ГОДИНИ И ДА НАВЕДЕНА СРЕДСТВА ОБРАЧУНА И УПЛАТИ У БУЏЕТ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, НАЈКАСНИЈЕ ДО 30. АПРИЛА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ.

~~Издавач уџбеника који издаје све нискотиражне уџбенике који су том издавачу одобрени у складу са овим законом, нема обавезу да учествује у обезбеђивању средстава из става 4. овог члана.~~

ИЗДАВАЧ УЏБЕНИКА КОЈИ ИЗДАЈЕ СВЕ НИСКОТИРАЖНЕ УЏБЕНИКЕ КОЈЕ СУ ШКОЛЕ ИЗАБРАЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПРЕМА ЧЛАНУ 34. СТ. 3, 4, 5. И 11. И КОЈИ СУ ТОМ ИЗДАВАЧУ ОДОБРЕНИ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ, НЕМА ОБАВЕЗУ ДА УЧЕСТВУЈЕ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СРЕДСТАВА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА.

ИЗДАВАЧ УЏБЕНИКА КОЈИ ИЗДАЈЕ ДЕО НИСКОТИРАЖНИХ УЏБЕНИКА КОЈЕ СУ ШКОЛЕ ИЗАБРАЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПРЕМА ЧЛАНУ 34. СТ. 3, 4, 5. И 11. И КОЈИ СУ ТОМ ИЗДАВАЧУ ОДОБРЕНИ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ, ИМА ПРАВО НА УМАЊЕЊЕ СРЕДСТАВА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ПРИМЕНОМ НАЧЕЛА СРАЗМЕРНОСТИ.

~~Влада, у складу са расположивим средствима буџета Републике Србије, доноси одлуку о суфинансирању припреме и/или набавке нискотиражних уџбеника, ако средства из става 4. овог члана нису довољна за финансирање издавања или набавке нискотиражних уџбеника.~~

ВЛАДА, У СКЛАДУ СА РАСПОЛОЖИВИМ СРЕДСТВИМА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ДОНОСИ ОДЛУКУ О СУФИНАНСИРАЊУ ПРИПРЕМЕ И/ИЛИ НАБАВКЕ НИСКОТИРАЖНИХ УЏБЕНИКА КОЈЕ ИЗДАЈЕ ЦЕНТАР ЗА НИСКОТИРАЖНЕ УЏБЕНИКЕ.

~~Одлука из става 6. овог члана доноси се до 1. маја текуће године за наредну школску годину.~~

ОДЛУКА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА ДОНОСИ СЕ ДО 1. СЕПТЕМБРА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ ЗА НАРЕДНУ ШКОЛСКУ ГОДИНУ.

Избор уџбеника из става 1. овог члана врши се у складу са овим законом.

Ближе услове и друга питања од значаја за издавање нискотиражних уџбеника прописује министар.

#### Члан 14.

Издавање уџбеника, приручника, додатног наставног средства, дидактичког средства и дидактичког игровног средства може да обавља јавно предузеће КОЈЕ ЈЕ РЕГИСТРОВАНО ЗА ДЕЛАТНОСТ ОБЈАВЉИВАЊА УЏБЕНИКА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРБИЈА (у даљем тексту: јавни издавач), предузетник или друго правно лице које је регистровано за издавачку делатност.

ИЗДАВАЊЕ НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ ИЗ ЧЛАНА 3. ОВОГ ЗАКОНА, ОБАВЉА ЈАВНИ ИЗДАВАЧ.

Приручник за стручне предмете у стручним и уметничким школама може да издаје и удружење стручних и уметничких школа.

Приручник за ученике и одрасле са сметњама у развоју и инвалидитетом може да издаје и удружење школа за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом и струковно удружење дефектолога.

Приручник за образовање одраслих може да издаје и удружење школа које реализује програме основног образовања одраслих.

#### ЧЛАН 14а

ЈАВНИ ИЗДАВАЧ ФОРМИРА АУТОРСКИ ТИМ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ И ТО ПОЈЕДИНАЧНО ЗА СВАКИ НИВО ИЗРАДЕ ЧИТАНКЕ.

ЈАВНИ ИЗДАВАЧ РАСПИСУЈЕ ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ИЗБОР ЧЛАНОВА АУТОРСКОГ ТИМА ЗА ПРИПРЕМУ НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ.

АУТОРСКИ ТИМ ЧИНЕ ЛИЦА СА ИНТЕГРИТЕТОМ И АУТОРИТЕТОМ У ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ СУ ИЗАБРАНИ.

ЈАВНИ ИЗДАВАЧ РАСПИСУЈЕ И ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ИЗБОР ЧЛАНОВА РЕЦЕНЗЕНТСКЕ КОМИСИЈЕ НА ИСТИ НАЧИН КАО И ЗА ИЗБОР ЧЛАНОВА АУТОРСКОГ ТИМА ЗА ПРИПРЕМУ НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ.

#### Члан 16.

Планом уџбеника утврђују се уџбеници по предметима или областима, разредима, нивоима образовања и врсти школе, који се користе у образовно-васпитном раду.

ПЛАНОМ УЏБЕНИКА, ЗА СВЕ РАЗРЕДЕ, ПРЕДВИЂЕНА ЈЕ И НАЦИОНАЛНА ЧИТАНКА.

За стручне предмете у стручним школама, за полазнике у основном образовању одраслих, планом уџбеника може се прописати и приручник.

Планом уџбеника дефинише се састав уџбеничког комплета, водећи се принципом да је свака компонента уџбеничког комплета неопходан услов за остваривање циљева одређеног предмета. Свака компонента уџбеничког комплета има јасну функцију, а све компоненте комплета чине кохерентну целину.

План уџбеника за основно и средње опште и уметничко образовање и васпитање, општеобразовне предмете средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих, на предлог Завода за унапређивање образовања и васпитања (у даљем тексту: Завод), по прибављеном мишљењу Националног просветног савета, доноси министар.

План уџбеника за верску наставу, на предлог Комисије за верску наставу, образоване у складу са прописима о основном и средњем образовању и васпитању, по прибављеном мишљењу Завода, доноси министар.

План уџбеника на језику и писму националних мањина и уџбеника за предмете од интереса за националне мањине, на предлог Завода и националних савета националних мањина, по прибављеном мишљењу Националног просветног савета, доноси министар.

План уџбеника за стручне предмете у стручним школама, на предлог Завода, по прибављеном мишљењу Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси министар.

План уџбеника министар доноси истовремено са доношењем плана и програма наставе и учења, односно када се утврди потреба за изменом постојећег плана уџбеника.

Предлог из ~~ст. 4, 6. и 7.~~ СТ. 5, 7. И 8. овог члана, Завод истовремено доставља Националном просветном савету, односно Савету за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: надлежни савет) и министарству надлежном за послове образовања (у даљем тексту: Министарство).

Ако надлежни савет не достави мишљење Министарству, у року од 45 дана од дана достављања предлога Завода, министар ће донети план уџбеника без мишљења надлежног савета.

План уџбеника објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику” и на званичној интернет страници Министарства.

## Члан 22.

Захтев за одобравање рукописа уџбеника издавач подноси Министарству.

Захтев из става 1. овог члана издавачи могу поднети током читаве године.

Захтев за одобравање рукописа уџбеника на језику и писму националне мањине чији национални савет има седиште на територији аутономне покрајине, подноси се органу аутономне покрајине надлежном за послове образовања (у даљем тексту: Покрајински секретаријат).

Уз захтев, издавач подноси у штампаној и електронској форми:

1) графички, ликовно и технички обликован рукопис уџбеника у пет примерака;

2) елаборат у пет примерака;

3) одлуку надлежног органа издавача о усвајању рукописа уџбеника;

~~4) сагласност издавача да ће омогућити јавном издавачу и наставницима да без накнаде користе садржаје уџбеника који је изабрала њихова школа, ради прилагођавања уџбеника према индивидуалном образовном плану за ученике са сметњама у развоју;~~

**4) САГЛАСНОСТ ИЗДАВАЧА ДА ЋЕ ОМОГУЋИТИ ШКОЛИ И НАСТАВНИЦИМА ДА БЕЗ НАКНАДЕ КОРИСТЕ САДРЖАЈЕ УЏБЕНИКА КОЈИ ЈЕ ИЗАБРАЛА ЊИХОВА ШКОЛА, РАДИ ПРИЛАГОЂАВАЊА УЏБЕНИКА ОБРАЗОВНИМ ПОТРЕБАМА УЧЕНИКА;**

5) сагласност издавача да ће омогућити јавном издавачу да без накнаде користи садржаје уџбеника за потребе издавања уџбеника на језику и писму националне мањине у случају избора тог уџбеника, уколико издавач не прихвати обавезу да га издаје;

6) сагласност издавача да ће у случају избора тог уџбеника омогућити јавном издавачу да без накнаде користи садржаје уџбеника за потребе издавања прилагођеног уџбеника за ученике са сметњама у развоју и

инвалидитетом уколико издавач не прихвати обавезу да сам прилагоди тај уџбеник.

Елаборат из става 4. тачка 2) овог члана садржи три стручне оцене квалитета рукописа уџбеника коју даје рецензентска комисија издавача.

~~Рецензентска комисија из става 5. овог члана има најмање три члана из реда стручњака за одговарајућу област за коју се доставља рукопис уџбеника, при чему један обавезно мора да буде из редова наставника који непосредно учествују у извођењу наставе.~~

**РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА ИМА НАЈМАЊЕ ТРИ ЧЛАНА ИЗ РЕДА СТРУЧЊАКА ЗА ОДГОВАРАЈУЋУ ОБЛАСТ ЗА КОЈУ СЕ ДОСТАВЉА РУКОПИС УЏБЕНИКА, ПРИ ЧЕМУ ЈЕДАН ЧЛАН ОБАВЕЗНО МОРА ДА БУДЕ НАСТАВНИК ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ИЛИ НАУЧНИ САВЕТНИК ОДГОВАРАЈУЋЕГ ИНСТИТУТА, А ЈЕДАН ЧЛАН ИЗ РЕДОВА НАСТАВНИКА КОЈИ НЕПОСРЕДНО УЧЕСТВУЈУ У ИЗВОЂЕЊУ НАСТАВЕ.**

**РЕЦЕНЗЕНТСКУ КОМИСИЈУ ЗА НАЦИОНАЛНУ ЧИТАНКУ ЧИНЕ НАЈМАЊЕ ПЕТ ЧЛАНОВА, ПРИ ЧЕМУ ДВА ЧЛАНА ОБАВЕЗНО МОРАЈУ ДА БУДУ НАСТАВНИЦИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ИЛИ НАУЧНИ САВЕТНИЦИ ОДГОВАРАЈУЋЕГ ИНСТИТУТА, А ТРИ ЧЛАНА ОБАВЕЗНО МОРАЈУ ДА БУДУ ИЗ РЕДОВА НАСТАВНИКА КОЈИ НЕПОСРЕДНО УЧЕСТВУЈУ У ИЗВОЂЕЊУ НАСТАВЕ.**

Издавач који подноси захтев за одобравање рукописа уџбеника за верску наставу, доставља и позитивно мишљење Комисије за верску наставу.

Уз захтев за одобравање рукописа уџбеника на језику и писму припадника националне мањине, издавач доставља претходну сагласност националног савета националне мањине и превод тог уџбеника на српски језик, осим за уџбеник матерњег језика. За тачност превода одговоран је издавач. Уколико национални савет националне мањине не поступи по захтеву издавача за давање претходне сагласности у року од 30 дана од дана достављања тог захтева, сматраће се да је сагласност дата.

Министарство доставља Заводу четири примерка рукописа уџбеника и елабората у штампаној и електронској форми у року од десет дана од дана пријема рукописа од издавача.

Покрајински секретаријат доставља установи надлежној за послове унапређења и развоја стручно-истраживачког рада у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања на територији аутономне покрајине (у даљем тексту: Покрајински завод), четири примерка рукописа уџбеника на језику и писму националне мањине и елабората у штампаној и електронској форми у року од десет радних дана од дана пријема рукописа од стране издавача.

Издавач који подноси захтев за одобравање превода одобреног уџбеника са српског језика на језик и писмо националне мањине, доставља одобрени уџбеник на српском језику, превод тог уџбеника на језик и писмо националне мањине и претходну сагласност националног савета националне мањине. За тачност превода одговоран је издавач. Уколико национални савет националне мањине не поступи по захтеву издавача за давање претходне сагласности у року од 30 дана од дана достављања тог захтева, сматраће се да је сагласност дата.

Издавач који подноси захтев за одобравање прилагођеног писма и/или формата одобреног уџбеника за ученике са сметњама у развоју и

инвалидитетом, доставља одобрени уџбеник и рукопис уџбеника са прилагођеним писмом и/или форматом.

Поступак одобравања уџбеника из ~~ст. 11. и 12.~~ СТ. 12. И 13. овог члана спроводи се сходно одредбама овог закона које се односе на ново издање уџбеника.

Уз захтев издавач подноси и доказ о уплаћеној такси за стручну оцену.

Уџбеници и приручници за стручне предмете у средњим стручним школама ослобађају се таксе за стручну оцену.

Висина таксе за стручну оцену утврђује се у складу са законом којим се уређују републичке административне таксе.

Средства од такси из става ~~16.~~ 17. овог члана, приход су буџета Републике Србије и уплаћују се на рачун прописан за уплату јавних прихода.

### Члан 23.

Стручну оцену квалитета рукописа уџбеника (у даљем тексту: стручна оцена) даје комисија коју из реда запослених образује Завод, односно Покрајински завод, без права на накнаду.

**СТРУЧНУ ОЦЕНУ КВАЛИТЕТА НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ ДАЈЕ КОМИСИЈА КОЈУ ИЗ РЕДА ЗАПОСЛЕНИХ ОБРАЗУЈЕ ЗАВОД, БЕЗ ПРАВА НА НАКНАДУ.**

Уколико у Заводу, односно Покрајинском заводу нису запослена лица са одговарајућим образовањем, ангажоваће се друга стручна лица за одговарајућу област за коју је достављен рукопис уџбеника, **ОДНОСНО РУКОПИС НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ..**

Завод, односно Покрајински завод доставља Министарству, односно Покрајинском секретаријату стручну оцену у року од ~~60~~ 90 дана од дана пријема рукописа од стране Министарства.

Завод, односно Покрајински завод ~~ће~~ **МОЖЕ**, пре доношења стручне оцене, уколико рукопис садржи **МАЊЕ** недостатке, једном вратити издавачу рукопис уџбеника на дораду, **ОДНОСНО РУКОПИС НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ**, уз образложење свих уочених недостатака, ради њиховог отклањања.

Издавач има могућност да отклони уочене недостатке и тако исправљен рукопис, у три примерка у електронској и штампаној форми, врати Заводу, односно Покрајинском заводу у року од десет радних дана од дана пријема рукописа на дораду. Рок за исправку недостатака не урачунава се у рок из става 3. овог члана.

Уколико издавач не достави коригован текст рукописа уџбеника у року из става ~~5.~~ 6. овог члана, сматра се да је одустао од захтева за одобравање рукописа уџбеника, о чему Завод, односно Покрајински завод обавештава Министарство, односно Покрајински секретаријат.

Завод, односно Покрајински завод на основу образложене стручне оцене, даје предлог да се прихвати или одбије захтев за одобравање рукописа.

**ТОКОМ ПОСТУПКА ДАВАЊА СТРУЧНЕ ОЦЕНЕ УЏБЕНИКА У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ НИЈЕ ДОЗВОЉЕНО ВРШИТИ ИЗМЕНЕ. УКОЛИКО КОМИСИЈА ЗАВОДА УТВРДИ ДА СЕ У УЏБЕНИКУ У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ ВРШЕ ИЗМЕНЕ У ПЕРИОДУ ОД ПОДНОШЕЊА ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ УЏБЕНИКА ДО ВРАЋАЊА УЏБЕНИКА НА**



ДОРАДУ ИЛИ ДОНОШЕЊА СТРУЧНЕ ОЦЕНЕ (УКОЛИКО СЕ УЏБЕНИК НЕ ВРАЋА НА ДОРАДУ), ЗАХТЕВ ЗА ОДОБРАВАЊЕ УЏБЕНИКА СЕ ОДБИЈА.

Предлог из става ~~7~~. 8. овог члана, заједно са образложеном стручном оценом, Завод, односно Покрајински завод доставља Министарству, односно Покрајинском секретаријату и издавачу. Завод, односно Покрајински завод доставља Министарству односно Покрајинском секретаријату и примерак исправљеног рукописа уџбеника из става ~~5~~. 6. овог члана.

Све стручне оцене објављују се на званичној интернет страници Завода, односно Покрајинског завода у року од 15 дана од дана доношења решења о одобравању рукописа уџбеника.

Уколико Завод, односно Покрајински завод не достави Министарству, односно Покрајинском секретаријату стручну оцену, министар, односно покрајински секретар, у року од осам дана од дана истека рока за достављање стручне оцене, захтева од Завода, односно Покрајинског завода да у року од три дана од дана пријема захтева достави стручну оцену.

Изузетно, уколико Завод, односно Покрајински завод ни у додатном року из става ~~10~~. 12. овог члана, не достави стручну оцену, министар, односно покрајински секретар ће у року од осам дана од дана истека додатног рока образовати комисију за припрему стручне оцене из реда одговарајућих стручњака. Комисија доставља министру, односно покрајинском секретару стручну оцену у року од 20 дана од дана пријема рукописа.

На основу стручне оцене комисије из става ~~11~~. 12. овог члана, министар, односно покрајински секретар у року од осам дана доноси решење о прихватању или одбијању рукописа уџбеника.

Средства за рад комисије из става ~~11~~. 12. овог члана падају на терет средстава Завода, односно Покрајинског завода.

Ближе услове и критеријуме за избор других стручних лица из става 2. овог члана и одговарајућих стручњака из става ~~11~~. 12. овог члана прописује министар.

## Члан 25.

Стручно мишљење о квалитету рукописа приручника даје комисија коју из реда запослених формира Завод, односно Покрајински завод, без права на накнаду.

Стручно мишљење о квалитету додатних наставних средстава, дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава даје комисија коју из реда запослених формира Завод, односно Покрајински завод, без права на накнаду.

Уколико у Заводу, односно Покрајинском заводу, нису запослена лица са одговарајућим образовањем, ангажоваће се друга стручна лица за одговарајућу област.

ЗАВОД, ОДНОСНО ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД, МОЖЕ ПРЕ ДОНОШЕЊА СТРУЧНОГ МИШЉЕЊА, УКОЛИКО ЈЕ КОМИСИЈА УОЧИЛА ДА ПОСТОЈЕ НЕДОСТАЦИ, ЈЕДНОМ ВРАТИТИ ИЗДАВАЧУ РУКОПИС ПРИРУЧНИКА, ДОДАТНО НАСТАВНО СРЕДСТВО, ДИДАКТИЧКО СРЕДСТВО ИЛИ ДИДАКТИЧКО ИГРОВНО СРЕДСТВО НА ДОРАДУ, УЗ ОБРАЗЛОЖЕЊЕ СВИХ УОЧЕНИХ НЕДОСТАКА, РАДИ ЊИХОВОГ ОТКЛАЊАЊА.

ИЗДАВАЧ ИМА МОГУЋНОСТ ДА ОТКЛОНИ УОЧЕНЕ НЕДОСТАТКЕ И ТАКО ИСПРАВЉЕН РУКОПИС, У ТРИ ПРИМЕРКА У ЕЛЕКТРОНСКОЈ И ШТАМПАНОЈ ФОРМИ, ВРАТИ ЗАВОДУ, ОДНОСНО ПОКРАЈИНСКОМ ЗАВОДУ У РОКУ ОД ДЕСЕТ РАДНИХ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА РУКОПИСА НА ДОРАДУ.

УКОЛИКО ИЗДАВАЧ НЕ ДОСТАВИ КОРИГОВАН РУКОПИС ПРИРУЧНИКА, ДОДАТНО НАСТАВНО СРЕДСТВО, ДИДАКТИЧКО СРЕДСТВО ИЛИ ДИДАКТИЧКО ИГРОВНО СРЕДСТВО У РОКУ ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА, СМАТРА СЕ ДА ЈЕ ОДУСТАО ОД ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ РУКОПИСА ПРИРУЧНИКА, ДОДАТНОГ НАСТАВНОГ СРЕДСТВА, ДИДАКТИЧКОГ СРЕДСТВА ИЛИ ДИДАКТИЧКОГ ИГРОВНОГ СРЕДСТВА.

Стручно мишљење из става 1. овог члана, са предлогом да се рукопис приручника одобри или не одобри, Завод, односно Покрајински завод, доставља Министарству, односно Покрајинском секретаријату и издавачу у року од 45 60 дана од дана пријема рукописа.

На основу стручног мишљења из става 2. овог члана, Завод, односно Покрајински завод, решењем одобрава додатна наставна средства, дидактичка средства и дидактичка игровна средства у року од 45 60 дана од дана пријема рукописа.

Ближе услове и критеријуме за избор других стручних лица из става 3. овог члана прописује министар.

#### Члан 28.

Министар одобрава рукопис уџбеника, ОДНОСНО НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ, на предлог Завода, односно на основу експертског мишљења, ако је спроведен поступак експертизе рукописа уџбеника.

Министар одобрава рукопис уџбеника за верску наставу, на предлог Завода и на основу позитивног мишљења Комисије за верску наставу, односно на основу експертског мишљења, ако је спроведен поступак експертизе.

Министар, односно покрајински секретар одобрава рукопис уџбеника на језику и писму националне мањине, на предлог Завода, односно Покрајинског завода и на основу претходне сагласности националног савета националне мањине, односно на основу експертског мишљења, ако је спроведен поступак експертизе рукописа уџбеника.

#### Члан 34.

~~Школа из Каталога уџбеника бира уџбеник за сваки предмет у сваком разреду, о чему обавештава Савет родитеља.~~

ШКОЛА УЏБЕНИКЕ БИРА ИЗ КАТАЛОГА УЏБЕНИКА И О ИЗБОРУ УЏБЕНИКА ОБАВЕШТАВА САВЕТ РОДИТЕЉА.

Одлуку о избору уџбеника доноси наставничко веће на образложен предлог стручних већа за области предмета, односно стручног већа за разредну наставу.

Одлуку о избору уџбеника на језику и писму националне мањине доноси наставничко веће на образложен предлог стручних већа за области предмета, односно стручног већа за разредну наставу који изводе наставу на језику националне мањине.

~~Уколико у Каталогу уџбеника нема одобрених уџбеника за наставу на језику и писму националне мањине, школе од одобрених уџбеника на српском језику врше избор уџбеника који ће бити преведен на језик и писмо националне мањине.~~

УКОЛИКО У КАТАЛОГУ УЏБЕНИКА НЕМА ОДОБРЕНИХ УЏБЕНИКА ЗА НАСТАВУ НА ЈЕЗИКУ И ПИСМУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ШКОЛЕ ИЗ КАТАЛОГА ОДОБРЕНИХ УЏБЕНИКА НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ ВРШЕ ИЗБОР УЏБЕНИКА КОЈИ ЋЕ БИТИ ПРЕВЕДЕН НА ЈЕЗИК И ПИСМО НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ОДНОСНО БИРАЈУ ИЗДАВАЧА ЗА УЏБЕНИКЕ ИЗВОРНО ПИСАНЕ НА ЈЕЗИКУ И ПИСМУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

Уџбеник из става 4. овог члана, који је изабран за коришћење за највећи број ученика који похађају наставу на језику и писму националне мањине у односу на укупан број ученика који похађају наставу на језику и писму те националне мањине, користиће се у свим школама у којима се образовно-васпитни рад остварује на том језику и писму.

Министар, на основу одлуке коју школа доставља Министарству, ОДНОСНО НАДЛЕЖНОЈ ШКОЛСКОЈ УПРАВИ, утврђује који је уџбеник из става 5. овог члана, изабран за коришћење од стране највећег броја ученика који похађају наставу на језику и писму националне мањине, о чему обавештава издавача.

~~Издавач у року од осам дана обавештава Министарство да ли ће сам издати изабрани уџбеник. Уколико издавач не издаје изабрани уџбеник министар обавештава јавног издавача, који је у обавези да га преведе.~~

ИЗДАВАЧ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ОБАВЕШТЕЊА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА, ОБАВЕШТАВА МИНИСТАРСТВО ДА ЛИ ЋЕ САМ ИЗДАТИ ИЗАБРАНИ УЏБЕНИК. УКОЛИКО ИЗДАВАЧ НЕ ИЗДАЈЕ ИЗАБРАНИ УЏБЕНИК МИНИСТАР ОБАВЕШТАВА ЈАВНОГ ИЗДАВАЧА, КОЈИ ЈЕ У ОБАВЕЗИ ДА ГА ПРЕВЕДЕ, ОДНОСНО ДА ГА ПРИПРЕМИ И ИЗДА КАО УЏБЕНИК КОЈИ ЈЕ ИЗВОРНО ПИСАН НА ЈЕЗИКУ И ПИСМУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом, користе уџбенике које је изабрала школа у складу са одлуком из ст. 2. и 3. овог члана.

У свим одељењима истог разреда исте школе, за исти предмет по правилу се користи исти уџбеник једног издавача.

Одлуку из ст. 2. и 3. овог члана школа доставља Министарству, ОДНОСНО НАДЛЕЖНОЈ ШКОЛСКОЈ УПРАВИ, у року од 60 дана од дана објављивања Каталога уџбеника.

Уколико школа не достави одлуку о избору уџбеника, Министарство ће у року од пет радних дана од дана истека рока из става 10. овог члана, донети одлуку да се у школи користе уџбеници из Каталога уџбеника који су најзаступљенији на територији надлежне школске управе.

Избор уџбеника се врши за период од четири школске године.

Изузетно, одлуку о промени уџбеника може донети наставничко веће на образложени предлог стручних већа за област предмета, односно стручног већа за разредну наставу, о чему у року од осам дана од дана доношења одлуке обавештава Министарство.

За школску годину у којој се први пут примењује нови програм наставе и учења, уџбеници се бирају на период од једне школске године.

~~Коначна одлука о уџбеницима који ће се користити у настави школа објављује се на видном месту у школи и та одлука обавезујућа је за све који учествују у образовно-васпитном раду.~~

КОНАЧНА ОДЛУКА О УЏБЕНИЦИМА КОЈИ ЋЕ СЕ КОРИСТИТИ У НАСТАВИ ОБАВЕЗУЈУЋА ЈЕ И ОБЈАВЉУЈЕ СЕ НА ВИДНОМ МЕСТУ У ШКОЛИ И НА ЗВАНИЧНОЈ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ ШКОЛЕ.

Податке о уџбеницима из коначне одлуке из става 15. овог члана, школа уноси у електронски регистар уџбеника, који води Министарство.

Електронски регистар уџбеника јавно је доступан на званичној интернет страници Министарства и садржи податке из члана 31. став 2. тач. 1)–5) овог закона.

Списак изабраних уџбеника, заједно са образложеним предлогом, школа чува у папирној и електронској форми, у складу са законом.

### Члан 38.

Обавеза издавача чији је уџбеник уврштен у Каталог уџбеника, осим обавеза утврђених прописима о издавању публикација и прописима о обавезном примерку публикација, јесте да:

- 1) објави уџбеник према рукопису који је одобрен;
- 2) обезбеди уџбенике у довољном броју примерака према исказаним потребама школа и корисника, за школску годину у којој је објављен Каталог уџбеника;
- 3) учини уџбеник доступним продајној мрежи, најкасније до 15. августа текуће за наредну школску годину;
- 4) примерак одобреног уџбеника достави Заводу, најкасније до 15. августа године у којој је уџбеник први пут објављен у Каталогу уџбеника;
- 5) достави рукопис уџбеника јавном издавачу по налогу министра;
- 6) уплати средства у висини од 2% од нето прихода оствареног од продаје уџбеника у претходној календарској години најкасније до ~~31. марта~~ 30. АПРИЛА текуће године, уколико не издаје нискотиражне уџбенике.

Средства из става 1. тачка б) овог члана, уплаћују се на наменски рачун јавног издавача, а користе се за намене утврђене чланом 11. овог закона.

Као средство обезбеђења за испуњење обавезе из става 1. тачка б) овог члана, односно за добро извршење посла издавања нискотиражних уџбеника, издавач најкасније до 1. јуна године у којој се објављује Каталог уџбеника, доставља Министарству меницу у висини од 2% од пројектованог нето прихода, који се израчунава на основу тиража који представља број уџбеника потребан за све ученике који похађају школе које су изабрале уџбенике тог издавача пре објављивања Каталога уџбеника, за једну школску годину.

Обавезе издавача из става 1. тач. 1)–4) овог члана односе се и на издаваче чији су приручници уврштени у Каталог приручника.

### Члан 43.

Новчаном казном од 1.000.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај издавач – правно лице, односно предузетник, новчаном казном у износу од 250.000 од 500.000 динара ако:

- 1) контактира и врши утицај на чланове стручне комисије и лица која учествују у поступку давања експертског мишљења (члан 26. став 12);
- 2) учини донацију, поклон или репрезентацију (члан 36. став 2);
- 3) не достави Министарству меницу (члан 38. став 3);
- 4) ИЗДАВАЧ УЏБЕНИКА НЕ УПЛАТИ У БУЏЕТ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ СРЕДСТАВА ЗА ИЗДАВАЊЕ НИСКОТИРАЖНИХ УЏБЕНИКА У ИЗНОСУ 2% ОСТВАРЕНИХ НЕТО ПРИХОДА ОД ПРОДАТИХ УЏБЕНИКА У ПРЕТХОДНОЈ КАЛЕНДАРСКОЈ ГОДИНИ, НАЈКАСНИЈЕ ДО 30. АПРИЛА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ (ЧЛАН 11. СТ. 4. И 6.).

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај издавач – правно лице, односно предузетник, новчаном казном у износу од 50.000 од 250.000 динара ако:

- 1) продаје уџбеник и приручник, који се издаје на језику и писму националне мањине, односно који се издаје са прилагођеним писмом и/или форматом за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом по већој малопродајној цени од малопродајне цене уџбеника и приручника са ПДВ-ом на српском језику, који је преведен, односно чије писмо и/или формат је прилагођен (члан 11. став 3);

- 2) ако не достави примерак уџбеника Заводу (члан 38. став 1. тачка 4).

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице издавача – правног лица за прекршај из ст. 1. и 2. овог члана.

#### Члан 46а

ЈАВНИ ИЗДАВАЧ РАСПИСАЋЕ ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ИЗБОР АУТОРСКОГ ТИМА ЗА ПРИПРЕМУ НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

КОРИШЋЕЊЕ НАЦИОНАЛНЕ ЧИТАНКЕ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА ПОЧЕЋЕ ОД ШКОЛСКЕ 2024/2025. ГОДИНЕ.

#### ЧЛАН 16.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.